

BÀI SƯU TẬP – THẺ NGUY CON

Khi bị chuyển vào khám đường Bà Rịa, tôi bị nhốt vào một căn phòng rất nhỏ. Trong phòng này đã có sẵn một người: ông Đoàn. Căn phòng là một buồng sát khá dày, bị sét rất toàn bộ, chứng tỏ nó đã khá lâu đời. Sét rất đã xoi tøm của này thủng nhiều lỗ cỡ đầu ngón tay. Đặc biệt có một lỗ dưới cùng rộng có thể thò lọt cả bàn tay. Những lỗ đó đã cho chúng tôi chút ánh sáng trong căn phòng ít khi được mở này.

Một hôm, tôi đang rửa rồi bỗng nghe nhiều giọng nữ xôn xao bên ngoài. Tôi chạy lại cửa dán mắt vào mành lỗ thủng. Thì ra phòng tù nữ ở gần phòng tôi được cho ra tøm giặt. Thật là một cảnh sinh hoạt rộn ràng.

Tiếng gàu thau chạm nhau rộn ràng, tiếng người thúc giục nhau, chen lấn cãi cọ nhau ầm ầm. Họ giặt đồ, tøm rửa, chùi tóc, phơi quần áo.... trông ai cũng làm việc với vẻ gấp rút. Người quá đông mà chỉ có hai cái giăng, thì giờ cho phép lại giới hạn, nên họ sợ hết phen ...

Tôi bỗng giặt mình khi thấy một thằng nhỏ từ trong hiên chạy ra. Nó chạy vụt lại phía hai con vịt xiêm đang rửa lông cho nhau trước cửa phòng tôi làm chúng hoảng hết bay xa một đoạn. Một người đàn bà gọi với:

-Không được nghịch, mẹ đánh đấy!

Thằng nhỏ đứng lại. Qua giây phút hoảng hết, đôi vịt lại tiếp tục rửa lông cho nhau. Thằng nhỏ khoنگ chừng ba bốn tuổi, trông trẻ, khát khنگ làm sao! Tại sao nó lại lọt vào chốn tù ngục này? Nó làm sao chịu được cảnh thiếu ăn, thiếu bạn bè, thèm khát đồ thứ, ngày ngày ru rú trong một căn phòng chật hẹp với không khí ngột ngạt, hôi hám này? Tâm tính nó sẽ ra sao về sau? (Sài Gòn trong tôi/ Ngô Việt Trọng)

Thằng nhỏ có vẻ khoái đôi vịt xiêm lắm. Nó đang say sưa

ngắm chúng thì mẹ nó gọi trỏ vào phòng. Nó vừa đi vừa ngoái cổ nhìn lui làm mẹ nó phải giục mấy lần. Tôi quay lại hỏi ông Đoàn:

-Bên phòng nữ có một thằng nhóc dể thương quá! Vì sao nó phải vô trong này ông biết không?

Ông Đoàn nói:

-Nghe đâu cha nó là một viên thiêu tá đã đi Mỹ còn mẹ nó là một nhân viên Thiên Nga. Khi tôi vô đây đã thấy có nó rồi! Lúc đó nó mới biết đi lóm đóm.

Tôi tức cười thốt lên:

-Sau này có thể nó phải ghi vào lý lịch: Mới một tuổi tôi đã phải sống trong lao tù khi sai của bọn cộng phải man rợ ...

Mấy hôm nay tôi chỉ được phát mỗi ngày hai vát cơm bột sắn xay chia làm hai bữa với một ít canh cải bẹ xanh mặn nhạt. Không hiểu thằng nhóc có được phát tiêu chuẩn khu phố không hay phải ăn vào phần của mẹ nó? Tôi nói:

-Thằng nhóc mặc sức mà thèm đường thèm sữa!

Ông Đoàn cười:

-Ông đừng lo! Nhiều ngày thăm nuôi nó được cán bộ thả đi lung tung, người ta cho nhiều quà lắm. Ngay tại phòng nó lại có rất nhiều người đã từng làm mẹ, làm chị, chẳng ai nở đẻ một đứa nhóc dể thương như thế đâu! Tôi đã từng thấy một con chó mẹ nằm cho mấy con mèo con bị mất mẹ bú. Thiên tính thương trẻ của các bà làm mẹ hẳn còn cao hơn nhiều!

Tôi cảm thán:

-Vậy sao? Hoá ra nó lại sướng hơn lũ con tôi! Tôi có ba thằng con, thằng út có lẽ cũng cỡ tuổi nó. Khi tôi đi tù nó mới vừa đúng một tuổi, chưa biết đứng. Trước kia mình đâu biết dành dụm lo xa, khi vào tù tôi chẳng có chút gì để lại

cho vợ con c̣. Nghĩ đ̣n c̣nh một người đàn bà chân ỵu tay ṃm pḥi chạy vạy đ̣ nuôi ṣng ba đứa con giữa lúc này tôi đau ruột ḷm Nhưng ăn năn cũng mụn ṃt ṛi!

Ṃy hôm sau phòng tù nữ lại được ṃ cho ra ṭm giặt. Thằng nḥ sau khi ṭm ṛa xong lại chạy sang trước phòng tôi. Không tḥy đôi ṿt, nó ng̣i vào bậc tḥm lưng dựa vào c̣a phòng. Tôi thò ngón tay ra ḷ tḥng cḥt vào lưng nó một cái. Nó giặt mình nḥm ḍy quay lại:

-Ḥt ḥn!

Tôi ḷy làm thú ṿi khi nghe một thằng tí hon lại dùng cái tịng “ḥt ḥn” có ṿ người lớn đó. Bịt tôi đùa, thằng nḥ lại ng̣i xụng cḥ cũ. Tôi ḥi:

-Cháu tên g̣?

-“Ngụy con”!

Tôi ngạc nhiên ḥi lại:

-Chú ḥi cháu tên là g̣?

-“Ngụy con”!

-Ai đặt tên ̣y cho cháu?

-Ṃy chú cán bộ!

-Tḥ mẹ cháu không đặt tên cho cháu à?

-Có, mẹ cháu đặt tên “con”, ṃy chú cán bộ thì kêu “ngụy con” ṛi các cô dì trong phòng cũng kêu cháu là “ngụy con”!

Trời đ̣t ơi! Cái tên này có tḥ tạo một ̣n tượng khó đoán khi thằng nḥ khôn lớn! Tôi định ḥi vài câu nữa nhưng nó đã bị mẹ nó gọi ṿ phòng

Ṛi ngày thăm nuôi đ̣n – ngày đó coi như ngày Ṭt c̣a khám đường. Các phòng giam đông người đ̣u được ṃ c̣a sụt thời

gian cho thăm đ▯ người ta tiện đưa đ▯ thăm cũng như đ▯n đ▯t những người được gặp mặt người thân ra vào.

Những người được ra gặp người thân phải mặc đ▯ lành sạch. Ai không có phải đi mượn đ▯ c▯a người khác. Vì vậy, ngày thăm nuôi tù v▯n ăn mặc sáng s▯a khác h▯n ngày thường. Các tên cán bộ cũng gi▯ đ▯i dẹp bớt cái v▯ nghiêm kh▯c hàng ngày đ▯ h▯ h▯i thư▯ng thức những hơi khói thơm...

Những người không được thăm cũng vui hơn vì ít nh▯t c▯a phòng m▯ họ cũng hư▯ng được chút ánh sáng và không khí đ▯ th▯. Họ cũng có th▯ hư▯ng ké được chút quà tươi hoặc sốt được ph▯n ăn tiêu chu▯n c▯a những người được thăm không dùng tới. Những phòng ít người ph▯n nhi▯u đang bị k▯ luật, ít được thăm, c▯a đóng im ỉm, nhưng ít nh▯t ngày đó họ cũng yên trí không bị cán bộ qu▯y r▯y.

Nói chung, trong ngày thăm nuôi, b▯t cứ ai đang s▯ng tại khám đường cũng chia được ít nhi▯u niềm vui, dù ch▯ là niềm vui tạm bợ giữa một hoàn c▯nh b▯t hạnh. K▯ hư▯ng được hạnh phúc thật sự hoặ chẳng ch▯ có một người: “thằng nguy con”!(Sài Gòn trong tôi – Ngô Vi▯t Trọng)

Trong lúc cán bộ và tù trật tự bận rộn mang đ▯ thăm hoặc đ▯n tù đi gặp người thân thì thằng nh▯ tung tăng chạy h▯t phòng này đ▯n phòng khác. Nó r▯t khôn, cứ gặp cán bộ lại c▯t giọng l▯nh lót “chào cán bộ” thật đ▯ thương. Vì th▯ không ai la r▯y, c▯n tr▯ nó c▯.

Tôi nghĩ chính thằng nh▯ là một nhân t▯ làm gi▯m bớt v▯ ngăn cách giữa cán bộ và tù. Đ▯n đâu nó cũng được ti▯p đón n▯ng hậu, quà cứ nườm nượp vào tay nó. Bao nhiêu l▯n nó sung sướng ôm đ▯y quà trên tay: bánh trắng, c▯m b▯p, kẹo...v▯ giao cho mẹ nó. Trông nét mặt h▯n h▯ c▯a nó vào những lúc ▯y ai mà ch▯ng vui lây!

R▯i một tháng trôi qua, lại đ▯n kỳ thăm nuôi. Hôm ▯y trời mưa lâm râm và có gió hiu h▯t. Tôi lại dán m▯t trước c▯a hư▯ng ké niềm vui c▯a mọi người. Thằng nh▯ lại th▯ sức tung

tặng đi nhận quà.

Thầy trời hơi lạnh, lại sợ con bị ướt nên mẹ nó đã cõn thận
bận thêm cho nó một cái áo mưa bằng nylon khá gọn. (Sài Gòn
trong tôi/ Ngô Việt Trọng)

Lên lớp, có lẽ vì quà tặng hơi nhiều, thằng nhóc lại không
biết sợ lạnh, nó cõi cái áo mưa làm đồ đựng. Khi nó đang ôm
bọc quà hí hửng chạy vào phòng thì gặp Sơn, một tên cán bộ
hung ác, nghiêm khắc nhốt khám đường. Gã tươi cười một cách
đau cáng, mặt dầy, đón nó lại:

-“Ngụy con” có nhiều quà quá, chia cho chú với nào!

Thằng nhóc lính quỳnh giởm vào chỗ đồ tợn, té oạch một cái
làm quà văng lung tung. Tên Sơn cúi xuống lượm giùm. Xong,
gã vờ bọc lấy một gói giấy, bỏ:

-Gói này cho chú xin nghe!

Thằng nhóc tưỏng thật hoảng hốt:

-Không được đâu! Gói này không được đưa cho cán bộ coi!

Nghe thằng nhóc nói hơi lạ tai, tên Sơn nghi ngờ mở cái gói
ra xem. Gã bỗng trừng mắt đập vào ngực thằng nhóc một cái
làm thằng bé ngã bật ngửa. Thằng nhóc nằm lặng đi một hồi
rồi mới khóc nức ra tiếng. Ai nãy chơi với chưa hiểu chuyện
gì thì nghe tiếng tên Sơn nạt lớn:

— Đ.M. đồ cái giởng ngụy ra khác, chưa ráo máu đồu đã học
phản động!

Quay lại phía tù trật tự, tên Sơn hét:

-Bớt nó quỳ dưới cột lưới bóng rổ!

Lập tức thằng nhóc bị lôi dậy, kéo đi. Liên đó tên Sơn dẫn
một anh tù trật tự khác đến phòng B5. Gã đứng trước cửa
hoành hoệ hỏi chuyện. Lát sau một anh tù vừa mới được thăm
nuôi hỏi sáng bước ra khỏi phòng. Tên Sơn bắt anh tù đứng

nghiêm rồi tha hồ đâm đá người tù khốn khổ, tội nghiệp. Anh tù nhieu lớn bị ngã nhưng tên Sơn lại bật đứng lên đỡ đỡm đá tiếp hết sức tàn bạo.

Trong chốc lát anh tù đã xác xơ, rục rã. Nhưng tên Sơn ác ôn vẫn chưa tha, gã còng cốp cánh tay anh ta lại rồi sai người đưa vào phòng kìm luật.

Trời vẫn mưa lâm râm, gió vẫn hiu hắt. Thằng nhóc vẫn quỳ dưới chân cột lưới bóng râm. Tên Sơn vẫn tiếp tục ra vào kiểm soát việc thăm nuôi. (Sài Gòn trong tôi/ Ngô Việt Trọng)

Quá nóng ruột, người mẹ phải liếc mắt ra khỏi phòng van xin chèo vẻo. Nhưng tên Sơn cứ phớt lờ, cả giờ sau gã mới chịu cho thằng nhóc tội nghiệp vào phòng. Người nó lạnh như cục nước đá, run lập cập, nói không thành tiếng...

Buổi tối, khi đưa cơm vào phòng tôi, tên Sơn còn ác độc cằn cằn:

-Các anh coi chừng, chớ lợi dụng “thằng ngục con” để thông tin tức với nhau! Dù là chớ hỏi thăm sức khỏe tôi cũng trị trịng máu ra!

Giờ thì tôi đã hiểu là anh bạn tù ở phòng B5 đã phạm nội quy của khám đường. Và sau tôi được biết rõ hơn là anh này đã gửi quà với mấy lời nhắn cho một người quen ở phòng tù nữ. Vụ trừng phạt này cứ lớn dần trong đầu tôi suốt đêm. Tội nghiệp thằng nhóc đã bị đòn lại phải chịu đựng ướm lạnh suốt mấy giờ.

Sáng sớm hôm sau, tôi đã phải thức giấc bởi tiếng kêu cứu từ phòng tù nữ:

-Báo cáo cán bộ A5 có người bệnh nặng!

Tôi giật mình: biết đâu lại là thằng nhóc? Tiếng từ phòng trực hỏi lại:

-Nặng bao nhiêu ký?

Tiếng kêu cứu từ phòng nữ có vẻ khàn thìét hơn:

-Báo cáo cán bộ, phòng A5 có người sắp chết!

-Nghe rồi, đợi đó gì đi quyét!

Chừng nửa giờ sau tôi nghe có người nói chuyện ồn ào trước sân. Có lẽ cán bộ y tế đã đến.

Rồi cậu khám đường yên lặng trở lại. Gần sáng tôi lại bị ông Đoàn đánh thức:

-Ông nghe gì không?

Tôi lắng tai để nghe. Trời ơi, rõ là tiếng kêu khóc thê thảm của một người đàn bà:

-Con ơi con, sao nữa bố mẹ mà đi như thế con ơi! Con tôi chưa đầy ba tuổi đã biết gì đâu mà phản động, đau đớn lắm trời ơi!...

Tôi giật mình thốt dài: Trời ơi, thằng ngu con!!!

Liên đó, tôi nghe có tiếng nạt nộ của tên cán bộ Sơn mọi rợ ngu dốt, vô giáo dục:

-Đó con bị sưng phổi không chịu lo báo cáo sớm, bây giờ không đợi người ta chôn cất còn khóc gào đòi thừa cho ai?

Tiếp đó, tôi lại nghe nhiều tiếng khóc nức nghẹn ngào, đau khổ, uất hờn của người đàn bà tội nghiệp...

(Sài Gòn)